

Markedsudvikling 2006 for skadesforsikringselskaber

1 - Konklusioner:

- Stigning i årets resultat på 3,2 mia. kr. til 10,1 mia. kr.
- Årets forsikringstekniske resultat samt investeringsafkast er det højeste i den seneste 5-års periode
- Fald i combined ratio til det laveste niveau de seneste fem år
- Egenkapitalforrentningen steg med 5,1 pct. point til 24,9 pct.
- De fem største skadesforsikringskoncerner udgør 67 pct. af markedet, målt på bruttopræmier
- Selskabernes genforsikringsgrad har været faldende de seneste fem år
- Ultimo 2006 var der et selskab i rødt lys og ingen selskaber i gult lys
- Tendens til at de store koncerner præsterer bedst

Se appendiks 1 for generelle bemærkninger om analyseartiklens indhold, herunder om datagrundlaget og ændringer heri som følge af nye regnskabsregler pr. 1. januar 2005.

2 - Hovedtendenser i årsregnskaberne

2.1 Resultatopgørelse og balance

Tabel 2.1: Uddrag af resultatopgørelser og balancer 2002-2006 (mio. kr.)

Mio.kr.	2002	2003	2004	2005	2006	Vækst p.a. , pct.	
						2002-2006	2005-2006
Resultatposter							
Bruttopræmier	35.485	38.384	40.839	42.930	44.632	6,4	4,0
Afgivne genforsikringspræmier	-5.314	-4.915	-4.341	-4.294	-3.143	-10,2	-26,8
Præmieindtægter f.e.r.	28.939	32.642	35.950	37.684	40.826	10,3	8,3
Erstatningsudgifter f.e.r.	23.681	24.106	26.178	27.936	27.432	4,0	-1,8
Forsikringsmæssige driftsomkostninger f.e.r.	6.881	7.246	7.426	6.545	7.319	1,6	11,8
Forsikringsteknisk resultat	-637	1.352	2.523	3.420	6.634		94,0
Investeringsafkast	684	3.777	3.868	6.394	7.851	262,0	22,8
Årets resultat efter skat	-484	4.370	5.314	6.907	10.144		46,9
Balanceposter							
Hensættelser til forsikrings- og investeringskontrakter	44.520	48.210	52.975	62.556	63.113	10,4	0,9
Egenkapital	25.795	32.223	30.928	39.243	45.423	19,0	15,7
Aktiver i alt	81.165	91.534	98.096	112.031	122.156	12,6	9,0

Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet

Anm.: Forsikringsselskabet Danica indgår ikke i denne tabel jf. appendiks 2. Reassuranceselskaber er ikke medregnet i regnskabstallene. F.e.r. betyder "for egen regning", dvs. efter fradrag af reinsuranceandel, der afdækker en del af den forsikringsmæssige risiko. Regnskabstallene er baseret på indberetninger fra de institutter, der var på markedet i de enkelte år i 5-årsperioden. Nye regnskabsregler trådte i kraft 1. januar 2005, hvilket betyder, at tallene for 2005 og 2006 ikke alle er direkte sammenlignelige med tallene for 2002-2004, jf. appendiks 1. Foruden nye indregnings- og målingsprincipper, har de nye regnskabsregler også medført ændringer i den anvendte terminologi. Dette er håndteret på den måde, at tabellens udvalgte poster fra resultatopgørelse og balance er navngivet i overensstemmelse med de nye regnskabsregler. For 2002-2004 er "investeringsresultat" opført under "investeringsafkast" og "forsikringsmæssige hensættelser" opført under "hensættelser til forsikrings- og investeringskontrakter".

Årets resultat efter skat for de direkte skadesforsikringsselskaber under ét blev et overskud på 10,1 mia. kr. i 2006. Det er en stigning på 3,2 mia. kr. i forhold til 2005 svarende til en vækst på 46,9 pct.

Væksten er sket både på forsikringsforretningen og investeringsforretningen. Det forsikringstekniske resultat steg med 94 pct. til 6,6 mia. kr., mens investeringsafkastet steg med knap 23 pct. til 7,9 mia. kr.

Årsagen til det forbedrede forsikringstekniske resultat er, at præmieindtægterne korrigeret for genforsikring steg med 8,3 pct. samtidigt med, at erstatningsudgifterne faldt med 1,8 pct.

De seneste fem år er de afgivne genforsikringspræmier faldet med gennemsnitligt 10,2 pct. om året. Dette skyldes bl.a., at selskaberne gradvist er overgået til at genforsikre mere selektivt i modsætning til tidligere, hvor genforsikringen var bredere og mere kvote-baseret. Faldet i genforsikringen er bredt funderet over hovedbrancher og selskabers størrelse, jf. afsnit 4.1.

Skadesforsikringssekskabernes samlede egenkapital steg i det forgangne år med 19 pct. til 45,4 mia. kr.

I 2006 var egenkapitalens forrentning for de direkte tegnede skadesforsikringssekskaber den højeste de seneste fem år. Bruttoerstatningsprocenten, der måler erstatningsudgifterne pr. præmiekrone, var i 2006 på det laveste niveau de seneste fem år. Dette medførte, at sekskaberne opnåede den laveste combined ratio, der måler erstatningsudgifter og omkostninger pr. præmiekrone, i perioden.

Fra 2005 til 2006 er solvensdækningen, som er et udtryk for det antal gange sekskabernes basiskapital er større end minimumskravene, faldet fra 4,7 til 4,1. Udviklingen i solvensdækningen uddybes i afsnit 4.3.

Tabel 2.2: Nøgletal 2002-2006, vægtede gennemsnit

	2002	2003	2004	2005	2006
Bruttoerstatningsprocent	80,2	71,0	75,2	81,1	65,8
Bruttoomkostningsprocent	22,8	21,7	17,5	17,3	17,5
Combined ratio	106,7	97,6	94,7	93,5	87,1
Egenkapitalforrentning i procent	-1,1	14,3	17,1	19,8	24,9
Solvensdækning	4,1	4,2	3,9	4,7	4,1

Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet.

Anm.: Forsikringssekskabet Danica indgår ikke i denne tabel jf. appendiks 2. Reassurancessekskaber er ikke medregnet. Nøgletallene er beregnet som vægtede gennemsnit, som de enkelte sekskaber har indberettet til Finanstilsynet. Beregningerne er for hele 5-års-perioden baseret på de sekskaber, der var på markedet i det pågældende år. Vægtene afspejler det enkelte sekskabs tyngde inden for de pågældende nøgletal i det pågældende år. Som følge af ændrede regnskabsregler 2005 er det ikke obligatorisk for virksomhederne at indberette nøgletallene for årene før 2005. Der er derfor forskel på hvor stor en andel af markedet, der indgår i nøgletalsberegningerne for årene 2002-2004 i forhold til 2005 og 2006.

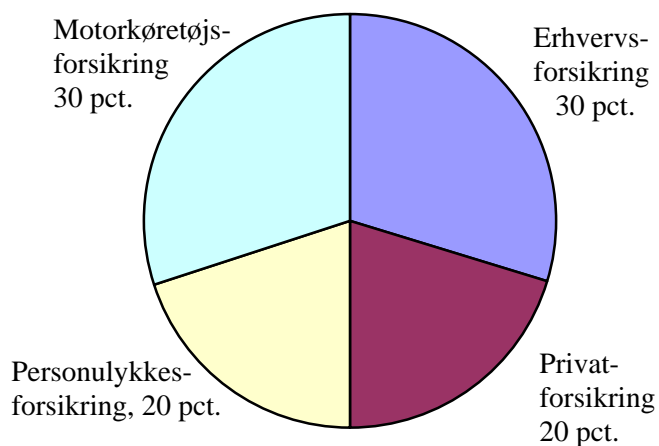
I afsnit 5 fokuseres der på udviklingen i sekskabernes combined ratio og egenkapitalforrentning.

3 – Markedsbeskrivelse

3.1 Præmier og erstatninger fordelt på hovedområder og brancher

Blandt de fire hovedforsikringsområder er erhvervsforsikring og motorkøretøjsforsikring de største med en præmieandel på ca. 30 pct., jf. figur 3.1. Privat- og personulykkesforsikring udgør hver ca. 20 pct. af de samlede præmieindbetalinger.

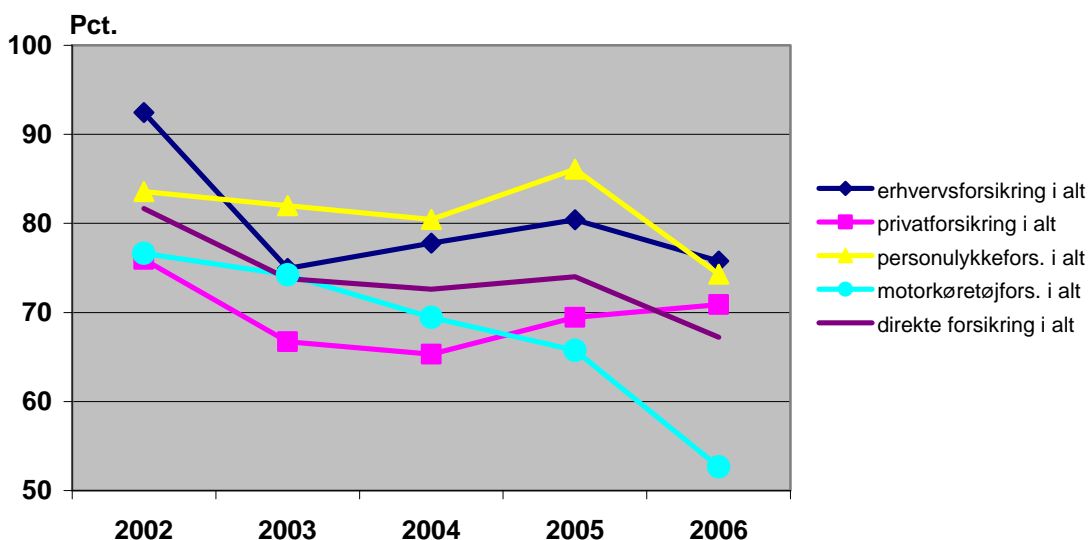
Figur 3.1: Fordeling af præmier på hovedbrancher

Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet

Under ét er erstatningsprocenten den laveste de seneste fem år. De seneste fem års udvikling i erstatningsprocenten på hovedområder har været relativt ens, jf. figur 3.2.

Figur 3.2: Erstatningsprocenter f.e.r. på hovedbrancher, 2002-2006

Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet

Anm: Vedrørende erstatningsprocenten for motorkøretøjsforsikringer, se anmærkning til tabel 3.1.

Erstatningsprocenten i forhold til 2005 er faldet på hovedområderne erhvervsforsikring, personulykkesforsikring samt motorkøretøjsforsikring, jf. tabel 3.1. Erstatningsprocenten for privatforsikring er steget svagt sammenlignet med 2005. Samlet set er erstatningsprocenten for egen regning faldet med 7 pct. point i forhold til 2005.

Tabel 3.1: Erstatningsprocenter f.e.r. fordelt på brancher, 2006 (mio. kr. og pct.)

Mio.kr. og procent	Præmieindtægter	Erstatningsudgifter	Erstatningsprocent	Erstatningsprocent 2005
Arbejdsskadeforsikring	3.750	3.723	99,3	102,0
Bygningsforsikring	3.048	2.006	65,8	97,2
Løsoreforsikring m.v.	2.425	1.558	64,3	44,1
Erhvervsansvarsforsikring	1.306	695	53,2	71,8
Sø- og transportforsikring	908	772	85,0	64,9
Luftfartsforsikring	49	37	75,0	57,3
Anden erhvervsforsikring	578	330	57,0	62,6
I alt erhvervsforsikring	12.064	9.121	75,6	81,0
Familieforsikring	3.235	2.084	64,4	58,1
Grundejerforsikring	3.440	2.522	73,3	76,5
Fritidshusforsikring	463	258	55,7	51,2
Ejerskifteforsikring	404	463	114,5	149,1
Anden privatforsikring	778	570	73,2	65,6
I alt privatforsikring	8.320	5.897	70,9	69,4
Sundhedsforsikring	419	326	78,0	70,2
Enkelt ulykkes- og sygeforsikring	7.480	5.590	74,7	88,4
Erhvervsudygtighedsforsikring	160	69	43,0	18,3
I alt personulykkesforsikring	8.058	5.985	74,3	86,1
Ansvar	5.058	2.736	54,1	89,7
Kasko	7.208	3.722	51,6	49,0
I alt motorkøretøjsforsikring	12.266	6.458	52,6	65,7
Kredit- og kautionsforsikring	120	-27	-22,6	-46,2
Turistassistanceforsikring	49	21	42,5	43,6
Retshjælpsforsikring	24	12	50,1	42,8
I alt direkte forsikring	40.902	27.467	67,2	74,2

Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet.

Anm.: Bemærk at tabel 2.2 angiver den samlede bruttoerstatningsprocent, mens tabel 3.1 angiver erstatningsprocenten for egen regning. Reassuranceselskabernes direkte forretning er til forskel for tabel 2.2 medregnet i tabel 3.1. Denne forretning begrænser sig til enkelte reassuranceselskabers aktiviteter på bygningsforsikring, sø- og transportforsikring, luftfartsforsikring samt kredit- og kautionsforsikring. Erstatningsudgifterne til ansvarsforsikring af motorkøretøjer er påvirket af, at der i 2006 har været en væsentlig tilbageførsel af tidligere hensatte beløb. Dette medfører, at erstatningsudgifterne på denne post er ekstraordinært lave. Ses udelukkende på de udbetalte erstatninger var disse 3,5 mia. kr. i 2006 mod 3,4 mia. kr. i 2005.

Det samlede fald i erstatningsprocenten for erhvervsforsikring dækker over forskelligt rettede tendenser blandt de enkelte forsikringstyper. For de fleste erhvervsforsikringer kan ændringen i erstatningsprocent tilskrives ændringer i erstatningsudgifterne. Således skyldes faldet i erstatningsprocenten for bygningsforsikring hovedsagligt, at erstatningsudgifterne er faldet med 940 mio. kr., mens

stigningen i erstatningsprocenten for løsoreforsikring primært kan tilskrives en stigning i erstatningsudgifterne på 450 mio. kr.

Stigningen i erstatningsprocenten for privatforsikringer skyldes først og fremmest øgede erstatningsudgifter til familieforsikring.

Faldet i personulykkesforsikring skyldes primært, at erstatningsudgifterne til enkelt ulykke- og sygeforsikring er faldet med knap 1,2 mia. kr., mens faldet i motorkøretøjsforsikring primært skyldes et fald i ansvarsforsikringernes erstatningsudgifter på godt 1,8 mia. kr.¹

De væsentligste årsager til det samlede fald i erstatningsprocenten for de direkte forsikringer i 2006 udgøres af fald i erstatningsudgifter på bygningsforsikring, enkelt ulykke- og sygeforsikring samt ansvarsforsikring for motorkøretøjer.

3.2 - Koncentration

De fem største koncerner tegner sig for 67 pct. af bruttopræmierne, jf. figur 3.2. Denne andel er stort set uændret i forhold til 2005. Størrelsesforholdene mellem koncernerne ændres ikke markant, hvis der måles ud fra samlede aktiver, jf. tabel 3.3.

Tabel 3.2: De 5 største koncerner i 2006 – opgjort på bruttopræmier (pct.)

	Andel
Tryg (k)	21,0
Topdanmark (k)	18,7
Codan (k)	13,4
Alm. Brand (k)	9,5
International Health Insurance	4,5
De 5 største i alt	67,4

Kilde: Indberetningerne til Finanstilsynet.

Anm.: Bruttopræmier er afgrænset til bruttopræmier af den direkte forsikringsdrift. Reassuranceselskabers direkte forretning er medregnet i opgørelsen.

Tabel 3.3: De 5 største koncerner i 2006 – opgjort på samlede aktiver (pct.)

	Andel
Tryg (k)	24,3
Topdanmark (k)	17,6
Codan (k)	12,9
Alm. Brand (k)	8,9
Swiss RE Denmark	4,7
De 5 største i alt	68,4

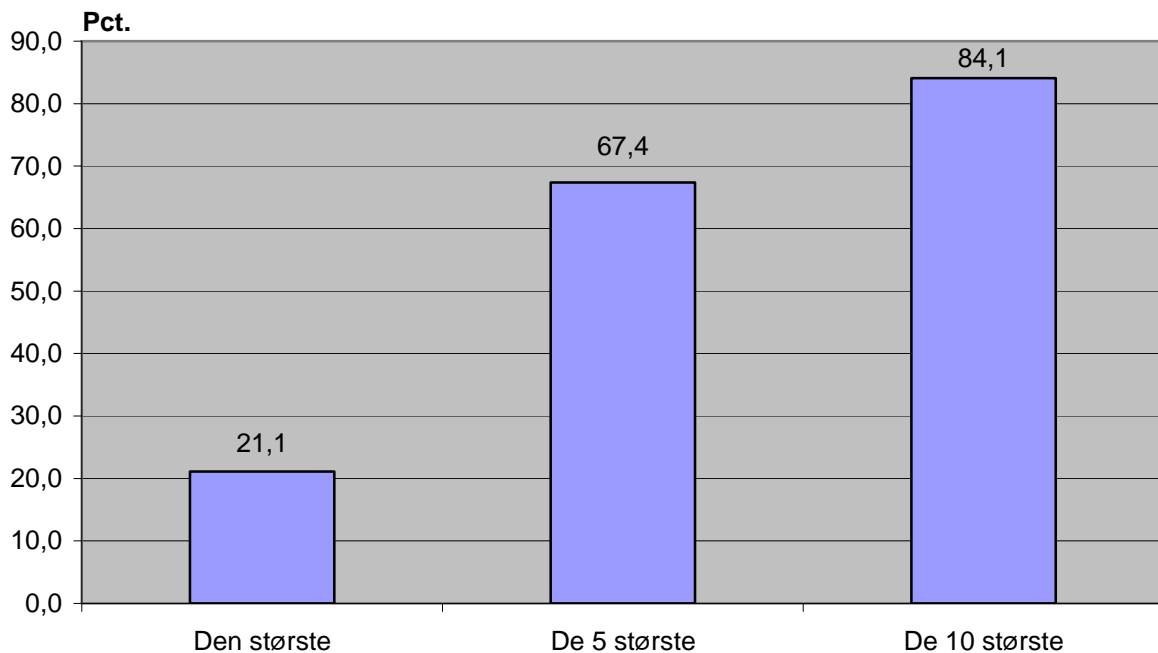
Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet.

Anm: Forsikringsgesellschaft Danica indgår ikke i beregningerne, jf. appendiks 2.

¹ Dette fald er dog i betydelig grad påvirket af, at der er sket en væsentlig tilbageførsel af tidligere hensatte beløb til erstatningsudbetalinger vedrørende motorkøretøjsforsikringer.

I dette afsnit er selskaberne aggregeret på koncernniveau. Reassuranceselskabernes direkte forsikring er medregnet. Alle koncerner med (k) er en sammenslutning af flere selskaber, der indberetter separat til Finanstilsynet.

Figur 3.2: Koncentration målt på bruttopræmier, direkte forretning i 2006 (pct.)

Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet

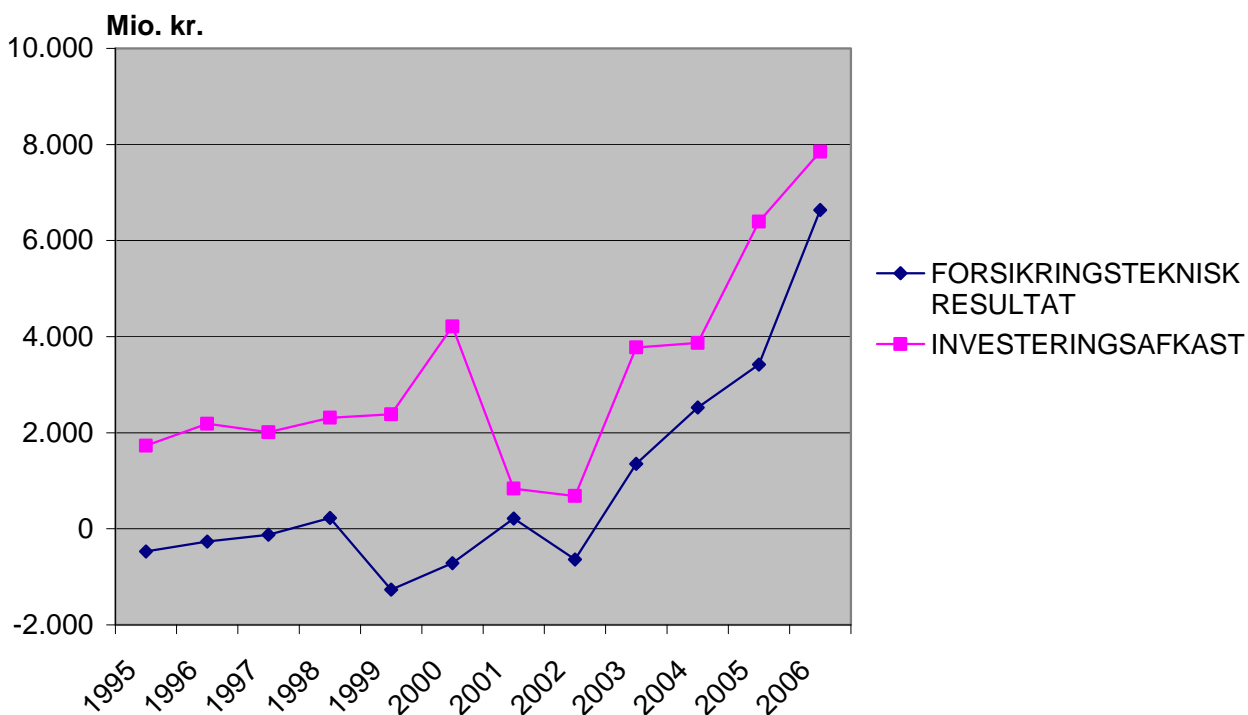
3.3 - Genforsikringsselskaber

Blandt de 120 skadesforsikringsselskaber under dansk tilsyn er 11 i denne artikel defineret som genforsikringsselskaber. Et selskab betegnes i denne artikel som genforsikringsselskab, når selskabets indirekte bruttopræmier de seneste 5 år udgør mere end 50 pct. af de samlede bruttopræmier de seneste 5 år. Genforsikringsselskaber, der er datterselskaber af udenlandske selskaber, tegner sig for 90 pct. af bruttopræmierne blandt genforsikringsselskaberne under dansk tilsyn.

4 - Risici

Skadesforsikringssekskabernes regnskaber er traditionelt inddelt i to grupper – forsikringsmæssigt og finansielt regnskab. De forsikringsmæssige risici er typisk knyttet til det forsikringstekniske afkast, mens de finansielle risici typisk er knyttet til investeringsafkastet.

Figur 4.1: Udvikling i forsikringsteknisk resultat og investeringsafkast

Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet

Anm.: Forsikringsselskabet Danica indgår ikke i beregningerne jf. appendiks 2. Reassuranceselskaber er ikke medregnet i regnskabstallene. For 1995- 2004 er "investeringsresultat" opført under "investeringsafkast".

4.1 Forsikringsmæssige risici

Forsikringsselskaberne kan vælge at genforsikre dele af de forsikringsmæssige risici, de påtager sig gennem forsikringskontrakterne. Der er stor forskel på, i hvilke brancher skadesforsikringsselskaberne genforsikrer deres risiko.

Tabel 4.1: Genforsikringens andel af bruttopræmier, 2006 (mio. kr.)

Mio.kr. og procent	2002	2003	2004	2005	2006
Arbejdsskadeforsikring	4,1	8,2	8,7	3,8	3,1
Bygningsforsikring	30,2	23,0	19,0	24,8	19,4
Løsoøreforsikring m.v.	36,0	26,5	22,0	21,7	23,2
Erhvervsansvarsforsikring	20,7	20,7	15,2	11,9	12,2
Sø- og transportforsikring	52,8	48,8	36,5	24,8	20,1
Luftfartsforsikring	102,8	88,0	95,4	96,0	94,5
Anden erhvervsforsikring	29,9	28,0	23,9	19,7	17,8
I alt erhvervsforsikring	38,1	28,3	24,2	22,2	19,7
Familieforsikring	5,7	4,6	3,4	3,0	2,5
Grundejerforsikring	10,4	9,0	7,3	8,3	6,9
Fritidshusforsikring	7,8	6,9	5,4	5,6	4,5
Ejerskifteforsikring	.	7,7	6,9	9,7	1,9
Anden privatforsikring	15,6	4,9	5,9	6,3	9,2
I alt privatforsikring	8,9	6,8	5,5	6,0	5,1
Sundhedsforsikring	.	10,9	8,4	5,6	1,3
Enkelt ulykkes- og sygeforsikring	13,8	12,8	11,7	13,5	1,4
Erhvervsudygtighedsforsikring	2,0	16,9	18,6	20,0	0,1
I alt personulykkesforsikring	13,5	12,9	11,8	13,2	1,4
Ansvar	5,4	5,0	3,7	2,9	2,7
Kasko	4,4	3,8	2,6	1,9	2,0
I alt motorkøretøjsforsikring	4,8	4,3	3,1	2,3	2,3
Kredit- og kaufionsforsikring	66,4	74,5	72,4	67,4	70,1
Turistassistanceforsikring	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Retshjælpsforsikring	9,4	13,3	6,7	0,1	0,1
I alt direkte forsikring	18,9	15,1	13,1	12,3	9,1

Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet

Genforsikringsandelen er generelt højere for erhvervsforsikringer end for øvrige forsikringer. I snit har erhvervsforsikringerne en genforsikringsandel på knap 20 pct. af bruttopræmierne, jf. tabel 4.1. Blandt erhvervsforsikringerne bliver især luftfartsforsikringer genforsikret med en genforsikringsandel tæt på 100 pct. Udover erhvervsforsikringer er også kredit- og kaufionsforsikringer kendetegnet ved en høj genforsikringsandel, 70 pct. i 2006.

På nær inden for luftfartsforsikring og kredit- og kaufionsforsikring er der sket en markant reduktion af genforsikringsandelen i samtlige brancher de seneste fem år. For hele det direkte forsikringsområde er reinsuranceandelen blevet mere end halveret fra knap 19 pct. i 2002 til godt 9 pct. i 2006. Dette betyder ikke nødvendigvis, at selskaberne i realiteten har påtaget sig større forsikringsmæssige risici. Som nævnt i afsnit 2 er genforsikringen de seneste år blevet koncentreret på specifikke brancher. De faldende genforsikringspræmier er derfor snarere et udtryk for, at selskaberne genforsikrer ud fra princippet om kalkuleret risiko, end at selskabernes generelt påtager sig de risici, som de tidligere afgav gennem genforsikring.

Tabel 4.2: Genforsikring og selskabsstørrelse

Pct.	Små	Store
2002	15,3	14,0
2003	13,6	12,0
2004	13,2	8,3
2005	13,9	7,0
2006	7,8	6,3

Ann: I store selskaber indgår Tryg, Topdanmark, Codan og Alm. Brand.

De resterende selskaber udgør gruppen af små selskaber.

Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet

De store selskaber har været ledende i reduktionen af genforsikringsandelen. Mellem 2005 og 2006 er der dog sket en væsentlig reduktion i de mindre selskabers genforsikringsandel, der i 2006 kun er 1,5 pct. point lavere end de store selskabers genforsikringsandel.

Blandt de største forsikringsmæssige risici som skadesforsikrings-selskaberne påtager sig, er risikoen for naturkatastrofer. En væsentlig del af erstatningsudbetalingerne opvejes dog af den genforsikringsdækning, som selskaberne modtager i forbindelse med katastroferne.

Stormen den 3/12 1999 medførte de største skader forårsaget af en enkelt storm de seneste 50 år ifølge en opgørelse fra Forsikringsoplysningen. I alt medførte stormen skader for 13,1 mia. kroner. Flere faktorer spiller ind, når det skal vurderes, hvor store skader en storm svarende til 1999-stormen vil medføre i dag. Generelt er præmieindbetalingerne steget med 50 pct. siden 1999, men da stigningerne bl.a. dækker over ekstraordinære tarifstigninger og da selskabernes genforsikring mod storm er blevet væsentligt forøget, betyder de øgede præmieindbetalinger ikke nødvendigvis, at skadesomfanget af en storm af 1999-styrke i dag vil være større end 13,1 mia. Endvidere afhænger skadesomfanget af, hvilke områder stormen rammer, da områderne som blev værst ramt i 1999, i dag må forventes at være bedre rustet til at modstå en tilsvarende storm.

Alt i alt betyder kombinationen af et højt afkast af både forsikringsdrift og investeringer og en sund kapitalstruktur, at skadesforsikrings-selskaberne står væsentligt bedre rustet til at klare de fremtidige storme.

4.2 Finansielle risici

En oversigt over sammensætningen af investeringsaktiver i skadesforsikringsselskaber kan give en indikation af den risiko, der er forbundet med investeringsaktiverne. Langt størstedelen af selskabernes værdipapirbeholdning udgøres af obligationer. I forhold til kapitalandele er obligationer generelt forbundet med lavere risiko for tab og lavere forventet afkast. Den høje andel obligationer i skadesforsikringsselskabernes investeringsaktiver er derfor med til at sænke selskabernes finansielle risici. Generelt er andelen af værdipapirer i investeringsaktiverne steget i forhold til ultimo 2005. Andelen af obligationer er steget med godt 1 pct. point, mens andelen af kapitalandele er steget med et halvt pct. point til 7,1 pct. Disse stigninger er modsvaret af fald i andelen af investeringer i tilknyttede og associerede virksomheder og øvrige investeringsaktiver på ca. 1 pct. point.

Tabel 4.4: Investeringsaktivernes sammensætning ultimo 2005 og 2006 (mio. kr. og pct.)

	2005		2006	
	Mio. kr.	Andel	Mio. kr.	Andel
Investeringsejendomme	1.718	1,7	1.859	1,7
Investeringer i tilknyttede og associerede virksomheder	16.641	16,9	17.439	15,9
Kapitalandele	7.554	7,7	9.017	8,2
Investeringsforeningsandele	5.364	5,4	6.008	5,5
Obligationer	60.627	61,5	68.735	62,7
Øvrige investeringsaktiver	6.185	6,3	6.060	5,5
Investeringsaktiver i alt	98.540	100,0	109.549	100,0

Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet.

Anm: Forsikringsselskabet Danica indgår ikke i beregningerne jf. appendiks 2.

Hovedparten af selskabernes obligationsinvesteringer er investeret i obligationer udstedt i danske kroner. Selskabernes aktieinvesteringer er mere ligeligt fordelt på danske og udenlandske aktier. Således udgør udenlandske kapitalandele ca. 54 pct. af selskabernes samlede kapitalandele.

Skadesforsikringsselskaber og genforsikringsselskaber er ligesom livsforsikringsselskaber og pensionskasser forpligtet til at indberette oplysninger om kapitalforhold og risici til Finanstilsynet – de såkaldte trafiklysindberetninger². Til brug for indberetningen har Finanstilsynet defineret to scenarier – rødt og gult scenario -, hvor effekten af henholdsvis en negativ og en meget negativ markedsudvikling beregnes, jf. appendiks 4.

Ultimo 2006 kunne ét selskab ikke klare det røde scenario. Selskabet er under afvikling.

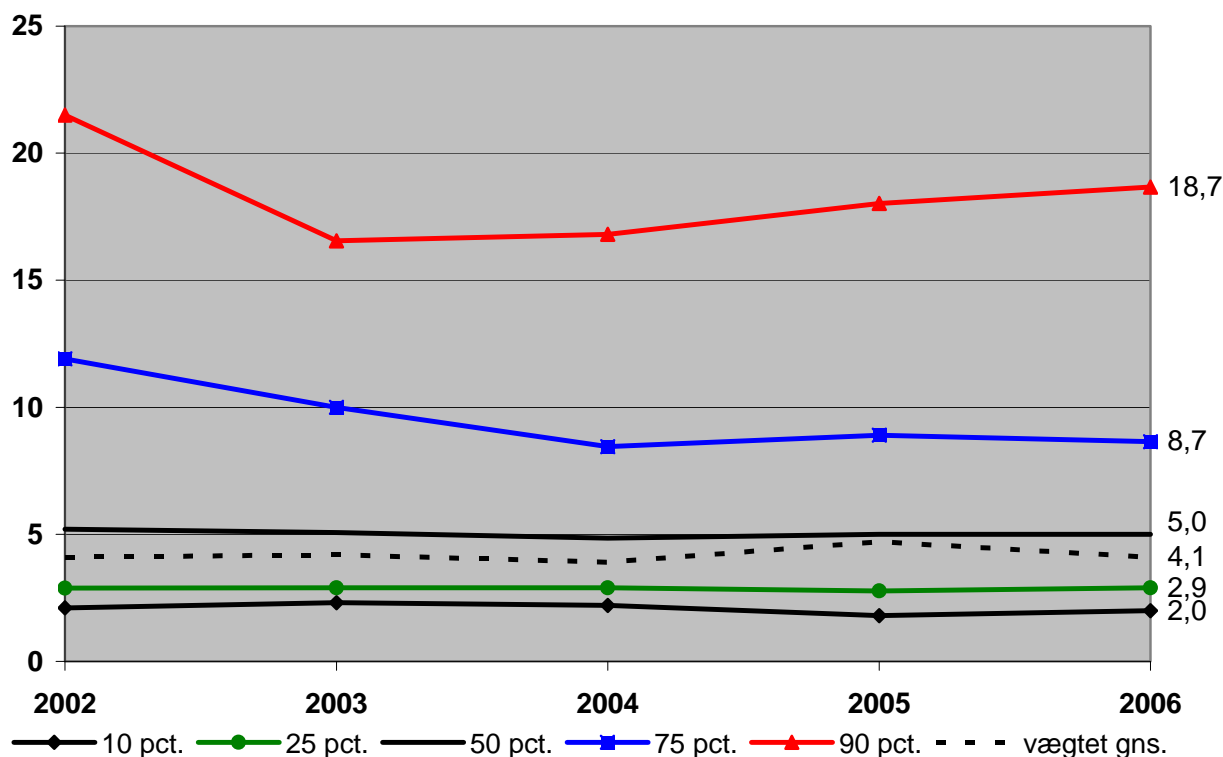
² Trafiklysindberetningen for skadesforsikringsselskaber adskiller sig ikke fra indberetningen for livsforsikringsselskaber og tværgående pensionskasser.

4.3 Solvensforhold

Et konkret mål for selskabernes kapitalforhold er solvensdækningen. Solvensdækning angiver forholdet mellem selskabernes faktiske kapital (basiskapital) og det kapitalkrav, som lovgivningen stiller. I 2006 er selskabernes gennemsnitlige solvensdækning på 4,1, hvilket vil sige, at basiskapitalen er 4,1 gange større end kapitalkravet, jf. tabel 2.2. I 2005 var solvensdækningen 4,7.

Der er stor spredning mellem selskabernes solvensdækning, men spredningen har været nogenlunde stabil set over de seneste fem år, jf. figur 4.2.

Figur 4.2: Solvensdækning – fraktiler og vægtet gennemsnit, 2002-2006

Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet.

Anm.: Forsikringsselskabet Danica indgår ikke i beregningerne jf. appendiks 2.1. Fraktilerne er beregnet på grundlag af de nøgletal, som de enkelte selskaber har indberettet til Finanstilsynet. Beregningerne er for perioden 2002-2005 baseret på de selskaber, der var på markedet i 2005, mens beregningerne i 2006 er baseret på de selskaber, der var på markedet i 2006. Det vægtede gennemsnit er indtegnet på grundlag af de i tabel 2 anførte nøgletal for 5-års-perioden. Appendiks 3 indeholder kortfattet information om fraktiler og fraktilberegningen.

De 10 pct. af selskaberne med den mindste overdækning i 2006 havde en solvensdækning under 2,0, mens de 10 pct. af selskaberne med den største overdækning havde en solvensdækning over 18,7. Sammenlignet med 2005 er 10 pct. og 90 pct. fraktilerne dermed steget. Af medianen ses det,

at halvdelen af selskaberne har en solvensdækning over henholdsvis under 5,0. Dette er en svag stigning i forhold til 2005.

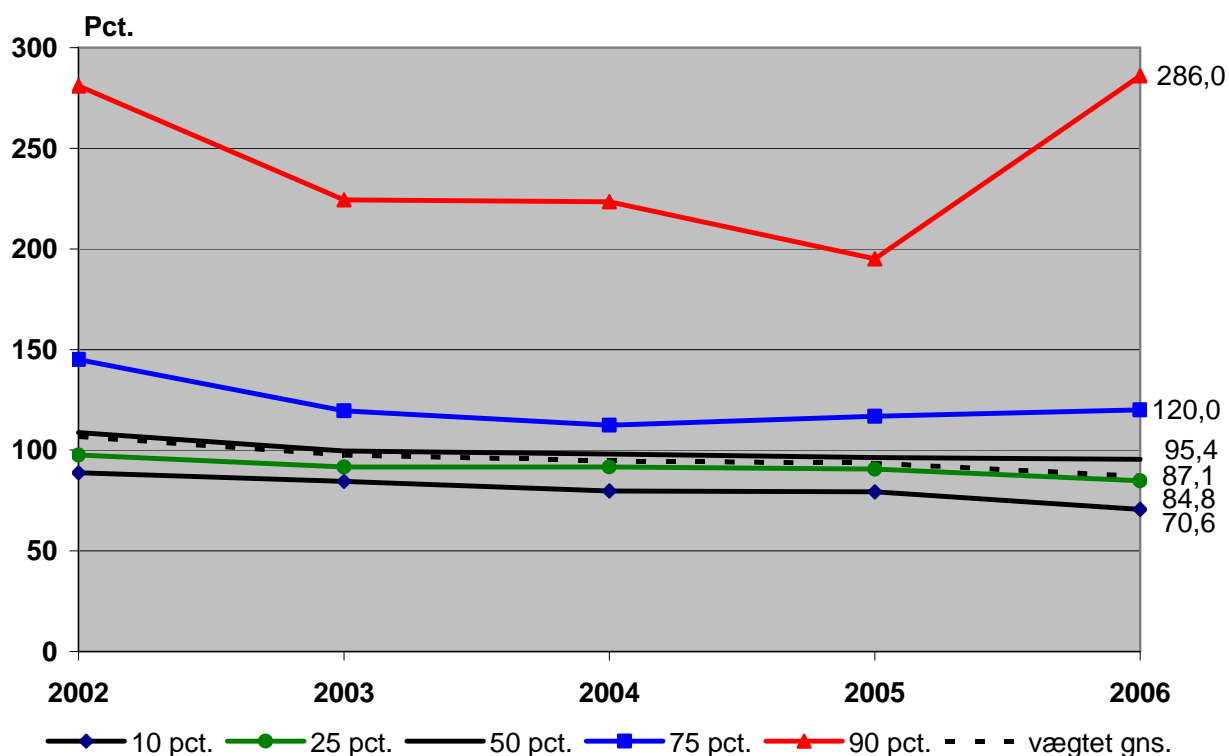
5 - Udviklingen i udvalgte nøgletal

5.1 Combined ratio

Et selskabs combined ratio er et udtryk for rentabiliteten af selskabets forsikringsdrift. Combined ratio måler udgifter til erstatning og administration pr. præmiekrone. Et combined ratio på 100 % betyder, at præmieindtægterne præcis dækker udgifterne til erstatninger og administration. En combined ratio over 100 % er imidlertid ikke lig med, at selskaberne taber penge. En anden indtægtskilde for skadesforsikringsselskaber er investeringsafkastet.

Udgifterne til erstatning og administration var i gennemsnit 87,1 øre pr. præmiekrone i skadesforsikringsselskaberne i 2006, jf. tabel 2.2. Der kan dog være stor forskel på de enkelte selskabers combined ratio. Figur 5.1 nedenfor viser de seneste fem års udvikling i spredningen i combined ratio.

Figur 5.1: Combined Ratio – fraktiler og vægtet gennemsnit 2002-2006

Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet.

Anm.: Forsikringsselskabet Danica indgår ikke i beregningerne jf. appendiks 2. Fraktilerne er beregnet på grundlag af de nøgletal, som de enkelte selskaber har indberettet til Finanstilsynet. Beregningerne er for perioden 2002-2005 baseret på de selskaber, der var på markedet i 2005, mens beregningerne i 2006 er baseret på de selskaber, der var på markedet i 2006. Det vægtede gennemsnit er indtegnet på grundlag af de i tabel 2 anførte nøgletal for 5-års-perioden. Appendiks 3 indeholder kortfattet information om fraktiler og fraktilberegningen.

Medianen (50 pct.-fraktilen) viser at halvdelen af selskaberne havde et combined ratio under 95,4 pct. i 2006. Det vil sige at størstedelen af selskaberne tjente penge på forsikringsdriften. Mens den overordnede spredning mellem 2005 og 2006 er nogenlunde konstant, ses en tendens til, at det vægtede gennemsnit ligger længere under medianen i 2006. Således er gennemsnittet i 2006 næsten på niveau med 25 pct.-fraktilen. Dette er et udtryk for, at de store selskaber har en relativt lav combined ratio.

Et alternativt mål for rentabiliteten af selskabets drift er operating ratio. Operating ratio måler udgifter til erstatning og administration pr. præmiekrone inkl. allokeret investeringsafkast, og er derfor et mål for rentabiliteten af selskabets samlede drift.

Tabel 5.1: Operating ratio

	2002	2003	2004	2005	2006
Operating ratio	103,1	95,6	93,2	92,1	85,1

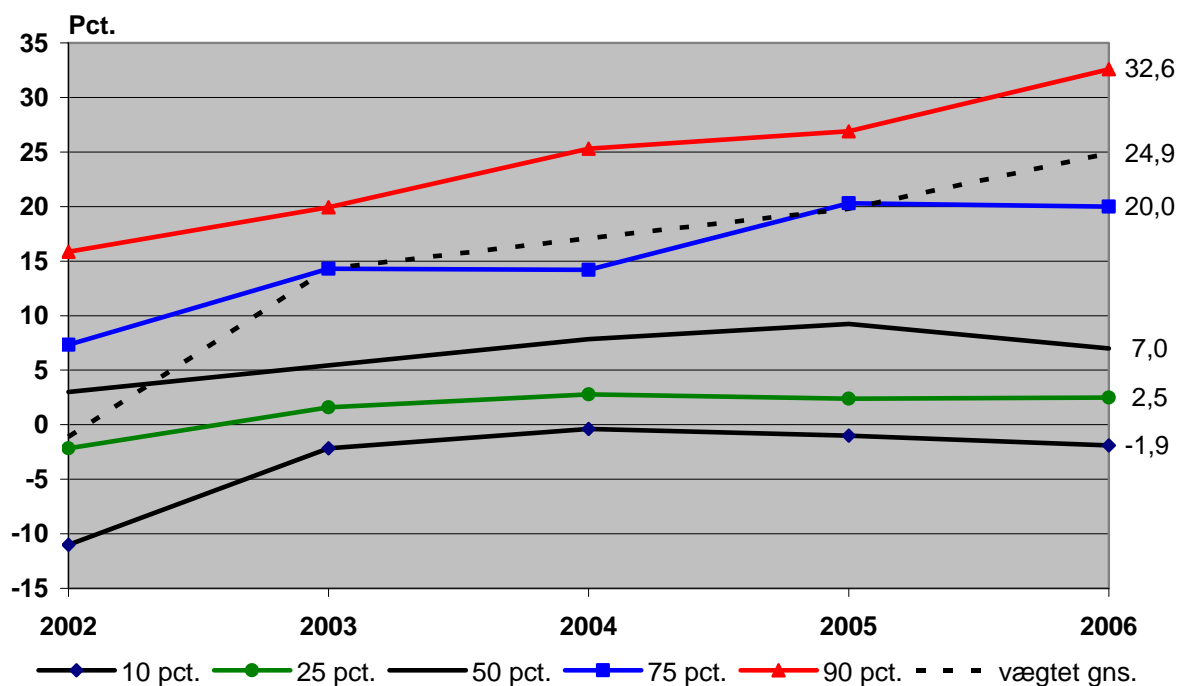
Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet

I snit udgjorde skadesforsikringsselskabernes omkostninger 85 pct. af de samlede indtægter fra driften i 2006. Dermed opnåede selskaberne i 2006 den laveste operating ratio set over de seneste fem år.

5.2 Egenkapitalforrentning

Skadesforsikringsselskaberne opnåede i 2006 en forrentning af egenkapitalen på 24,9 pct. jævnfør tabel 2.2. Dette er som nævnt den højeste egenkapitalforrentning de seneste fem år. Egenkapitalforrentningen for skadesforsikringsselskaberne under ét dækker over stor spredning, jf. figur 5.2.

Figur 5.2: Egenkapitalforrentning – fraktiler og vægtet gennemsnit 2002-2006

Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet.

Anm.: Forsikringsselskabet Danica indgår ikke i beregningerne jf. appendiks 2. Fraktilerne er beregnet på grundlag af de nøgletal, som de enkelte selskaber har indberettet til Finanstilsynet. Beregningerne er for perioden 2002-2005 baseret på de selskaber, der var på markedet i 2005, mens beregningerne i 2006 er baseret på de selskaber, der var på markedet i 2006. Det vægtede gennemsnit er indtegnet på grundlag af de i tabel 2 anførte nøgletal for 5-års-perioden. Appendiks 3 indeholder kortfattet information om fraktiler og fraktilberegningen.

Medianen er fra 2005 til 2006 faldet med 2 pct. point til 7,0. Dermed er spredningen mellem median og vægtet gennemsnit øget det seneste år. Det vægtede gennemsnit er nu ca. 3,5 gange større end medianen. Dette svarer til, at de store selskaber oftere har en høj forrentning af egenkapitalen. Generelt er spredningen i forrentning af egenkapitalen målt ved fraktilerne øget siden 2003, jf. figur 5.2. Således var forskellen mellem 10 pct. og 90 pct.-fraktilen knap 22 pct. point i 2003, mens forskellen i 2006 er øget til godt 35 pct. point.

5.3 Relativt afløbsresultat

Afløbsresultatet måler om de hensættelser, som selskaberne har foretaget til skader, der er indtruffet i tidligere regnskabsår, men endnu ikke afviklet er tilstrækkelige til at dække skaderne. Hvis afløbsresultatet ultimo er positivt, har der været for store hensættelser i forhold til skaderne. Er afløbsresultatet negativt, har selskabet undervurderet skaderne i hensættelserne. Det relative afløbsresultat måler afløbsresultatet set i forhold til de primohensættelser, det vedrører.

Tabel 5.2: Relativt afløbsresultat

	pct.	2002	2003	2004	2005	2006
Relativt afløbsresultat		-0,5	-0,5	-2,4	0,5	5,7

Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet

Det relative afløbsresultat var 5,7 pct. i 2006, hvilket er relativt højt sammenlignet med de seneste fem år, jf. tabel 5.2. Dermed har afløbsresultatet bidraget til at forøge årets resultat i 2006.

Appendiks 1

Om Statistikken

Markedsudviklingsartiklen er som udgangspunkt baseret på indberettede årsregnskaber for direkte tegnende skadesforsikringselskaber i Danmark. Forsikringselskabet Danica udeladt i visse beregninger, jf. appendiks 2. For regnskabsåret 2006 har 109 direkte tegnende skadesforsikringselskaber indberettet. Reassuranceselskabers regnskabstal og nøgletal er således som udgangspunkt ikke medregnet.

Opdelingen i direkte og indirekte tegnende skadesforsikringselskaber er imidlertid ikke helt entydig, idet enkelte reassuranceselskaber tillige har direkte forretning og flere af de direkte tegnende skadesforsikringselskaber tillige tegner indirekte forretning. Et selskab defineres i denne artikel som reassuranceselskab, når selskabets indirekte bruttopræmier de seneste 5 år udgør mere end 50 pct. af de samlede bruttopræmier de seneste 5 år.

Artiklen fokuserer på den overordnede udvikling i regnskaber og nøgletal for skadesforsikringselskaber. Som supplement til det overordnede billede af udviklingen i sektoren forsøger artiklen at kaste lys over den bagvedliggende udvikling i de enkelte selskaber – først og fremmest via fraktilanalyse.

Regnskabstal og nøgletal for de enkelte skadesforsikringselskaber samt aggregerede tal vil blive gjort tilgængelige på Finanstilsynets hjemmeside – www.finanstilsynet.dk. Reassuranceselskaberne indgår i dette statistiske materiale.

Den 1. januar 2005 trådte nye IAS/IFRS-forenelige regnskabsregler i kraft, jf. bekendtgørelse nr. 1406 af 14. december 2004 om finansielle rapporter for forsikringselskaber og tværgående pensionskasser. De nye regnskabsregler medfører et mindre databrud, idet regnskaberne for 2005 er aflagt efter de nye regler, mens regnskaberne for 2004 er aflagt efter de dagældende regnskabsregler.

Blandt de væsentligste ændringer for forsikringselskaber (liv og skade) og tværgående pensionskasser som følge af de nye regnskabsregler kan nævnes:

- at der ikke længere kan foretages udjævningshensættelser
- at genforsikringsandele af forsikringsforpligtelser ikke længere skal opføres som negative poster på balancens passivside, men derimod opføres under aktiver
- at selskabernes kontrakter opdeles i forsikringskontrakter og investeringskontrakter, og at præmier og ydelser vedrørende investeringskontrakter uden ret til bonus balanceføres uden om resultatopgørelsen
- at erstatningshensættelserne fremover ikke kun skal indeholde alle direkte omkostninger, som forventes afholdt til færdigbehandling af indtrufne erstatningsbegivenheder, men også alle indirekte omkostninger
- at erstatningshensættelser skal diskonteres, hvis det er af væsentlig betydning
- at udskudt skat ikke må diskonteres

For yderligere generel information om ændringer som følge af de nye regnskabsregler henvises til bemærkningerne til ovennævnte bekendtgørelse om finansielle rapporter for forsikringselskaber og

tværgående pensionskasser. For konkret information om betydningen af de nye regnskabsregler for de enkelte selskaber henvises der til de offentliggjorte årsrapporter.

Appendiks 2

Forsikringselskabet Danica

Forsikringselskabet Danica fungerer som holdingselskab for datterselskaberne Danica Pension og Danica Pensjonsforsikring, og skadesforsikringsdriften er meget beskeden i forhold til selskabets aktiver. Da Forsikringselskabet Danicas aktivmasse primært udgøres af aktiver fra datterselskaberne, har selskabet et specielt forhold mellem forsikringsdrift og samlede aktiver. Dette medfører, at forholdet mellem forsikringsdrift og samlet aktivmasse for hele sektoren bliver skæv, hvis Forsikringselskabet Danica medtages i beregningerne. Forsikringselskabet Danica medtages derfor kun i tabeller og figurer, der udelukkende beskriver selskabernes forsikringsdrift. Da denne procedure medfører, at de berørte tabeller og figurer ikke er sammenlignelige med tidligere års markedsudviklingsartikler, vises tabel 2.1 inkl. Forsikringselskabet Danica nedenfor.

Tabel 2.1: Uddrag af resultatopgørelser og balancer 2002-2006 inkl. Forsikringselskabet Danica

Mio.kr.						Vækst p.a.	
	2002	2003	2004	2005	2006	2002-2006	2005-2006
Resultatposter							
Bruttopræmier	35.572	38.505	40.989	43.087	44.814	6,5	4,0
Afgivne genforsikringspræmier	-5.314	-4.915	-4.341	-4.294	-3.143	-10,2	-26,8
Præmieindtægter f.e.r.	29.028	32.769	36.100	37.843	41.007	10,3	8,4
Erstatningsudgifter f.e.r.	23.762	24.277	26.304	28.049	27.585	4,0	-1,7
Forsikringsmæssige driftsomkostninger f.e.r.	6.907	7.272	7.456	6.574	7.349	1,6	11,8
Forsikringsteknisk resultat	-662	1.256	2.498	3.431	6.635	-	93,4
Investeringsafkast	1.224	6.145	5.870	8.420	9.500	169,0	12,8
Årets resultat efter skat	93	6.082	6.749	8.393	11.358	3028,2	35,3
Balanceposter							
Hensættelser til forsikrings- og investeringskontrakter	45.436	49.097	53.817	63.341	63.826	10,1	0,8
Egenkapital	37.385	45.525	45.665	55.127	62.097	16,5	12,6
Aktiver i alt	93.946	105.960	114.134	129.041	139.876	12,2	8,4

Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet

Anm.: Reassuranceselskaber er ikke medregnet i regnskabstallene. F.e.r. betyder "for egen regning", dvs. efter fradrag af reinsuranceandel, der afdækker en del af den forsikringsmæssige risiko. Regnskabstallene er baseret på indberetninger fra de institutter, der var på markedet i de enkelte år i 5-årsperioden. Nye regnskabsregler trådte i kraft 1. januar 2005, hvilket betyder, at tallene for 2005 og 2006 ikke alle er direkte sammenlignelige med tallene for 2002-2004, jf. appendiks 1. Foruden nye indregnings- og målingsprincipper, har de nye regnskabsregler også medført ændringer i den anvendte terminologi. Dette er håndteret på den måde, at tabellens udvalgte poster fra resultatopgørelse og balance er navngivet i overensstemmelse med de nye regnskabsregler. For 2002-2004 er "investeringsresultat" opført under "investeringsafkast" og "forsikringsmæssige hensættelser" opført under "hensættelser til forsikrings- og investeringskontrakter".

Appendiks 3

Fraktilværdier

Når der arbejdes med fraktilværdier, skal det samlede datasæt være ordnet efter størrelsen på den værdi man interesserer sig for - første observation har den laveste værdi, anden observation den næstlaveste,, og sidste observation den højeste værdi.

Fraktil:

En fraktil er den observation, der deler det samlede datasæt i 2 grupper, ud fra et givet kriterium - eksempler:

10%-fraktilen: Dette er den observation, der deler den samlede data mængde i 2 grupper, således at 10% af observationerne ligger under og dermed ligger 90% over den pågældende observation.

50%-fraktilen: Dette er den observation, der deler det samlede datasæt i 2 lige store grupper, således at 50% af observationerne ligger henholdsvis under og over den pågældende observation. I og med 50%-fraktilen deler datamængden i 2 lige store grupper, kaldes denne også for **medianen**.

Brugen af fraktilværdier kan fastlægge et datasæts centrale placering, spredning og ekstremer. Til dette formål er *5-punkts opsummeringen* nyttig. Denne består af:

- 10%-fraktilen (Venstre hale)
- 25%-fraktilen (Nedre kvartil)
- 50%-fraktilen (Medianen)
- 75%-fraktilen (Øvre kvartil)
- 90%-fraktilen (Højre hale)

Medianen angiver datasættets centrale position.

De 2 kvartiler (25% og 75%) afgrænser datasættets centrale del. Afstanden mellem de 2 kvartiler kan derfor tolkes som et mål for datasættets spredning

10%-fraktilen, bestående af de laveste observationer, og 90%-fraktilen, bestående af de højeste observationer, betegnes henholdsvis **venstre- og højre hale**. Afstanden fra halerne til datasættets centrale del kan således give et mål for "ekstremernes" størrelse³.

Matematisk beregnes fraktilen ud fra følgende formel:

$$P_i = \frac{i-0,5}{n}, \quad i = 1, \dots, n$$

Værdien af den i'te observation er således p_i-fraktilen.

³ Med "ekstrem" menes, at der er tale om en yderlig observation, i forhold til den centrale del. Hvorvidt observationen er ekstrem, begrundes ud fra mere subjektive overvejelser.

Appendiks 4

For at vurdere selskabernes investeringsrisici i forhold til kapitalgrundlag og forpligtelser har Finanstilsynet defineret to scenarier – rødt og gult scenario. I scenarierne beregnes effekten af henholdsvis en negativ og en meget negativ markedsudvikling. Af nedenstående tabel fremgår det, hvilke risikofaktorer der indgår i de to scenarier og hvilken ændring i den enkelte risikofaktor, der forudsættes i de respektive scenarier.

Finanstilsynets risikoscenarier

Risikofaktorer	Rødt scenario	Gult scenario
Rentefald på obligationer	0,7 procentpoint	1 procentpoint
Rentefald ved opgørelse af hensættelserne	0,7 procentpoint	1 procentpoint
Kredit- og modpartsrisiko*	8 procent	8 procent
Aktiekursfald	12 procent	30 procent
Ejendomsværdifald	8 procent	12 procent
Valutakursændringer**	99 procent	99,5 procent

* Den angivne procentsats skal tages af værdien af de risikovægtede aktiver

** VaR-beregning for valutaporteføljen (Value at Risk) – konfidensniveauer med 10 dages horisont

Når det herefter skal vurderes, hvorvidt investeringsrisiciene er for store i forhold til kapitalgrundlaget og forpligtelserne, gælder følgende:

Selskabets basiskapital skal efter det tab, der opstår ved rødt scenario, mindst være lig med selskabets solvenskrav.

Såfremt et selskab ikke har kapitalstyrke til at klare rødt scenario, vil tilsynet drøfte situationen med det pågældende selskab, og herefter tage stilling til, hvorvidt der er behov for egentlige foranstaltninger fra tilsynets side.

Gult scenario er et mere ekstremt scenario, hvorfor det er en mindre alvorlig sag, hvis et selskab ikke kan klare dette scenario. I så tilfælde skal selskabet indberette risikoopgørelser kvartalsvis.

Appendiks 5

Liste over skadesforsikringselskaber under dansk tilsyn

Almindelige selskaber

50018	Ulykkesforsikringsforbundet for dansk Søfart, gensidigt Forbund
50043	Forsikrings-Aktieselskabet ALKA
50052	Forsikringselskabet Fyn A/S
50053	Dansk Kautionsforsikrings-Aktieselskab
50060	Forsikringselskabet Gl. Skanderborg, gensidigt selskab
50074	Ulfborg-Hind Herreds Brandassurance- selskab for Løsøre, gensidig
50080	Morsø Forsikring gs
50088	Forsikringselskabet Brandkassen G/S
50091	Vendsyssel G/S, Forsikringselskabet
50092	Bauta Forsikring A/S
50095	Herning Forsikring G/S, Hammerum Herred
50099	Lokal Forsikring G/S
50102	Vestjylland Forsikring gs
50105	PB-Forsikring g/s
50134	Forsikringselskabet Trafik, gensidigt
50140	HF FORSIKRING G/S
50142	RK Forsikring G/S
50149	Europæiske Rejseforsikring A/S
50154	Odsherred Forsikring G/S
50167	STORSTRØMS FORSIKRING G/S
50175	Trekroner Forsikring A/S
50179	Tistrup m.fl. Sognes Brandforsikring G/S
50184	Lærerstandens Brandforsikring G/S
50192	Kongeriget Danmarks Hesteforsikring G/S
50219	Sorø m.fl. Amters gensidige Brandforsikring for Løsøre
50220	sydlige Farvandes gensidige Forsikring for Fiskefartøjer, De
50230	Forsikringselskabet Vejle Brand af 1841 g/s
50234	Landinspektøernes gensidige Erhvervsansvarsforsikring
50240	Sønderjysk Forsikring G/S
50253	Aros Forsikring - gensidigt forsikringselskab
50257	Dansk Glasforsikring A/S
50275	NÆR-BRAND Forsikring - Lolland Falster G/S
50295	Garternes Forsikring GS, Dansk Jordbrug
50421	Det gensidige forsikringselskab Dansk Plantageforsikring
50424	Halsnæs gensidige bådeassurance i likvidation
50431	NÆR-BRAND Forsikring - Viborgeggen G/S
50441	Søassuranceforeningen "Ærø" (gensidig)
50447	Hids Herreds samt Grønbæk, Hinge og Vinderslev Sognes Brandforsikring
50453	NÆR-BRAND Forsikring - Salling Lemvig G/S
50469	Lemvig Skibsforsikring, gensidig Forening
50479	Skibsforsikringsforeningen i Frederikshavn, gensidig forening
50480	Skagens Skibsforsikring G/F
50516	Grenaa gensidige Forsikring for Fiskefartøjer
50540	Dansk Jagtforsikring A/S
50544	Urmagernes gensidige Indbrudstyverforsikring
50568	Danske Privatbaners Forsikringsforening G/S

50580	Nørrejyllandens gensidige Søforsikringsforening
50633	NÆR-BRAND Forsikring - Fjends G/S
50635	Ulykkesforsikringsforbundet for dansk Fiskeri, gensidigt forbund
50826	Hvide Sande gensidige Skibsforsikringsforening
51063	Holmsland kommune, Den gensidige brandforsikring for
51086	Læsø gensidige Brandforsikringsforening
51519	Popermo Forsikring g/s
51571	Forsikringsselskabet HIMMERLAND G/S
51609	Fiskefartøjsforsikringen "Læsø", gensidigt selskab
51619	GF-FORSIKRING A/S
51659	Sydjydske Købmænds Gensidige Tyveriforsikringsselskab
51706	Sygeforsikringen "danmark", gs.
51777	Thisted Forsikring, g/s
51778	Købstædernes Forsikring, gensidig
51856	International Health Insurance danmark Forsikringsaktieselskab
51949	Forsikringsselskabet Nærsikring A/S
52009	Topdanmark Forsikring A/S
52036	Civiløkonomernes Tillægssikring, Gensidigt Forsikringsselskab
52042	Codan Forsikring A/S
52070	Industriens Arbejdsskadeforsikring A/S
52071	Kommunernes Arbejdsskadeforsikring A/S
52094	Runa Forsikring A/S
53000	Danske Forsikring Skade, Forsikringsaktieselskab
53002	AP Skadesforsikring Aktieselskab
53005	Dansk Fiskefartøjsforsikring, gensidig forening
53006	Nykredit Forsikring A/S
53013	NORD FORSIKRING A/S
53028	Bornholms Brandforsikring A/S
53038	PKA+Personforsikring A/S
53045	Jordemødrenes Personforsikringsselskab A/S
53046	Kontorfunktionærernes Personforsikringsselskab A/S
53047	Kost- og Ernæringsfagliges Personforsikringsselskab A/S
53048	Bioanalytikernes Personforsikringsselskab A/S
53049	Socialrådgivernes og Socialpædagogernes Personforsikringsselskab A/S
53050	Ergoterapeuternes og Fysioterapeuternes Personforsikringsselskab A/S
53051	Lægesekretærernes Personforsikringsselskab A/S
53052	Sygeplejerskernes Personforsikringsselskab A/S
53053	Pen-Sam Skade Forsikringsaktieselskab
53055	Fynbo Forsikring A/S
53061	Danske Forsikring Skade I A/S
53065	Borealis Insurance A/S
53066	Fair Forsikring A/S
53067	DiBa Forsikring A/S
53068	Gaia Insurance A/S
53070	Tryg Forsikring A/S
53072	Forsikringsselskabet Danica, Skadeforsikringsaktieselskab af 1999
53073	Mølholm Forsikring A/S
53074	Forsikringsselskabet PrivatSikring A/S
53079	KommuneForsikring A/S
53080	NSI Insurance A/S
53084	FOKUS FORSIKRING A/S
53086	Alm. Brand Forsikring A/S

53087	Dansk Boligforsikring A/S
53088	Dansk Ejendomsforsikring A/S
53093	Arriva Insurance A/S
53095	Dansk Musiker Forbund Forsikring G/S
53097	FDM Forsikring A/S
53098	QBE Nordic Aviation Insurance A/S
53099	M.E.L.E.S. Insurance A/S
53100	DONG Insurance A/S
53101	D.S. Forsikring A/S
53102	Alpha Insurance A/S

Reassuranceselskaber

50035	Swiss Re Denmark Reinsurance A/S
51809	A/S Det Københavnske Reassurance-Compagni
52035	Forsikringsaktieselskabet K.a.B. International
53040	Genforsikringsaktieselskabet Virke
53063	El-apparatforsikring A/S
53082	Global Insurance A/S
53089	Forsikringssselskabet Galt a/s
53090	Lundbeck Insurance A/S
53092	Carlsberg Insurance A/S
53094	TDC Reinsurance A/S
53096	Kirkbi Insurance